

Richtlijn / info voor ouders

Middelengebruik

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

© NVO, BPSW, NIP en NJi

Inleiding

Middelengebruik gaat over gebruik van alcohol, nicotine en drugs. Het is normaal dat jongeren hiermee experimenteren. Het wordt gevaarlijk als ze daardoor niet meer goed functioneren of zelfs verslaafd raken. Kinderen en jongeren die al te maken hebben met jeugdhulp of jeugdbescherming zijn extra kwetsbaar. Zij lopen meer risico om door middelengebruik in de problemen te komen.

Je bent de ouder of verzorger van een kind¹ dat (misschien) alcohol, nicotine en/of drugs gebruikt. Om jou en je kind te kunnen helpen is er een richtlijn Middelengebruik beschikbaar. Hierin staat wat hulpverleners samen met jou en je kind kunnen doen om het middelengebruik aan te pakken. Is het middelengebruik nog geen probleem, dan kun je met de hulpverlener bespreken op welke manier probleemgebruik kan worden voorkomen. Is er al wel sprake van een probleem, dan zal de hulpverlener samen met jou en je kind dit probleem bespreken en aanpakken.

Hier lees je een handige samenvatting van de richtlijn. Het is fijn als je van deze informatie op de hoogte bent zodat je weet wat je kunt verwachten. Ook kan deze informatie nuttig zijn als hulpmiddel bij het overleg met de hulpverlener van je kind.

Is er wat aan de hand?

Om te bepalen hoe het met het middelengebruik van je kind is gesteld, vraagt de hulpverlener bij het eerste contact aan je kind of het alcohol drinkt of drugs gebruikt. Diegene let er ook op of je kind rookt of vaped (e-sigaret). Kinderen die al op jonge leeftijd roken hebben namelijk een grotere kans om later aan andere middelen verslaafd te raken. Ook later, in gesprekken die volgen, brengt de hulpverlener het onderwerp steeds weer ter sprake. Als je zelf zorgen of vragen over het middelengebruik van je kind hebt, geef dat dan aan bij de hulpverlener.

Wanneer je kind aangeeft te roken, vaperen, drinken of andere middelen te gebruiken, neemt de hulpverlener een vragenlijst bij je kind af. Daarmee wordt vastgesteld hoeveel en hoe vaak je kind middelen gebruikt, en of dit gebruik volgens jou, de hulpverlener én je kind problemen oplevert. Als blijkt dat je kind meer gebruikt dan wenselijk is, dan neemt de hulpverlener een tweede vragenlijst af. Hierin wordt gevraagd naar de reden(en) van het middelengebruik. Over de resultaten van de vragenlijsten gaat de hulpverlener met jou en je kind in gesprek.

Blijkt uit de antwoorden op beide vragenlijsten en de gesprekken dat het middelengebruik van je kind uit de hand dreigt te lopen of problematisch is? Dan zoekt de hulpverlener contact met een verslavingsdeskundige. Dat gebeurt ook als er uit gesprekken blijkt dat er sprake is van ernstige (gedrags)problemen die misschien met middelengebruik samenhangen. Een verslavingsdeskundige kan vaststellen of je kind verslaafd is of niet.

Wat kan ik van de hulp verwachten?

Van je hulpverlener mag je verwachten dat diegene je bij de behandeling betreft en je goed op de hoogte houdt. Als ouder of verzorger heb je het recht om te weten wat er speelt en hierover mee te praten. Je hulpverlener moet beslissingen samen met jou en je kind nemen. Vanaf 12 jaar moet je kind zelf toestemming geven voor de hulp. Vanaf 16 jaar mag je kind hier zelf over beslissen. Ook dan is het belangrijk om met je kind en de hulpverlener in gesprek te blijven.

¹ Met 'kinderen' bedoelen we jongeren tot drieëntwintig jaar. Waar 'kinderen' of 'jongeren' staat kan ook 'het kind' of 'de jongere' worden gelezen, en omgekeerd.

Gebruikt je kind middelen maar is er nog geen sprake van verslaving, dan krijgt je kind begeleiding van de hulpverlener om problemen zoals verslaving te voorkomen. Is er wel sprake van verslaving, dan wordt je kind behandeld door een verslavingsdeskundige.

Tips voor ouders

Als ouder ben je verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van je kind. Wanneer je het gezag over je kind hebt, is het je recht en je plicht om je minderjarige kind te verzorgen en op te voeden. Je kind blijft altijd je kind, ook als je kind (tijdelijk) niet bij jou woont. Dat geldt ook als je het gezag niet hebt, of als je (tijdelijk) het gezag niet volledig mag uitoefenen omdat er een ondertoezichtstelling is.

Blijf dus altijd betrokken. Je hulpverlener onderzoekt samen met jou wat je mogelijkheden zijn: wat wil en kun je doen om je kind verder te helpen? Sta open voor adviezen, maar geef ook je mening. Geef het bijvoorbeeld op tijd aan als een advies niet bij jou of je kind past, en kijk samen met je hulpverlener wat je daaraan kunt doen. Lees ook de [informatie voor ouders over beslissen over hulp op www.nji.nl](#).

Meer informatie

De *richtlijn Middelengebruik* is gebaseerd op literatuur en gesprekken met deskundigen en ouders. De richtlijn kun je nalezen op www.richtlijnenjeugdhelp.nl.

Daarnaast kun je een kijkje nemen op de websites van de [Alcoholinfolijn](#) en [Drugsinfolijn](#). Hiermee kun je als ouder anoniem bellen en chatten. En je kunt de [pagina over verslaving bij kinderen en jongeren](#) van Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie bekijken.

Daarnaast kun je zelf informatie opzoeken over middelen en hoe je hierover met je kind kunt praten. Bijvoorbeeld op websites als:

- www.helderopvoeden.nl
- www.alcoholinfo.nl
- www.rokeninfo.nl
- www.drugsinfo.nl
- www.dealenmetdrugs.nl
- www.jeugdverslavingszorg.nl
- www.brainwiki.nl/verslaving
- of de Facebook- en Instagram pagina's van opvoeding&uitgaan.

Colofon

De informatie in dit document is tot stand gekomen op basis van de kernaanbevelingen in de gelijknamige richtlijn. Voor het laatst geüpdatet in juni 2023.